

Absolventská práce

Časopisy vydávané dětmi

Alžběta Poláčková

Poděkování

Ráda bych poděkovala své konzultantce Marii Pavoničové, za to, že se mnou obětavě trávila svůj volný čas konzultacemi a byla vždy ochotna mi poradit. Díky ní se má práce posunula do úplně jiných rozměrů, než jsem původně zamýšlela. (Z 30 stran na 50 stran). Velké díky patří mému strýci Mojmiru Poláčkovi, který mě k vydávání časopisu přivedl a mým rodičům, kteří mě v něm vždy podporovali. Také bych ráda poděkovala všem, kteří mi celého dva a půl roku přispívali do Pištinovin, protože bez nich by vydávání časopisu skončilo u prvního čísla. Zvláště pak Adéle Dadákové, Kryštofovi Sobotkovi, Barboře Woznicové, Kateřině Lukešové, Hedvice Mojdlové, Anně Tkadlčíkové, Aleně Rašové, Alžbětě Hrůzové, Mojmiru Vlachovi a Barbaře Machátové, jejichž příspěvky jsem mohla použít jako ukázky toho, co v Pištinovinách vyšlo. A nakonec bych také ráda poděkovala svým skvělým trpělivým spolucestujícím, kteří se mnou jeli do Terezína, a nenechali se odradit od výletu tím, že jsem se na nádraží objevila až 5 minut před příjezdem vlaku.

Anotace

Jako téma své absolventské práce jsem si vybrala „časopis“, protože už dva roky jeden vydávám a říkala jsem si, že by bylo zajímavé a přínosné se o časopisech obecně dozvědět něco víc.

V praktické části mé absolventské práce pokračuji ve vydávání časopisu Pištinoviny a píšu o svých vlastních zkušenostech s jejich vydáváním. V teoretické části se zabývám časopisy, které vydávaly židovské děti v terezínském ghettu. Součástí mé absolventské práce je také výjezd do Terezína.

Obsah

Proč jsem si zvolila právě toto téma:

Toto téma jsem si zvolila, protože už dva roky vydávám dětský časopis Pištinoviny a říkala jsem si, že by bylo přínosné zjistit si o časopisech něco víc. Už od začátku jsem věděla, že téma mé absolventské práce bude souviset s časopisy, ale neměla jsem vůbec rozmyšlené, jak téma ho pojmut. S rozhodováním mi pomohla moje konzultantka Marie Pavoničová a společně jsme vymyslely, že do praktické části sepišu své vlastní zkušenosti s vydáváním časopisu a budu s jeho vydáváním dále pokračovat. V teoretické části jsem se chtěla zabývat časopisy, které psaly děti, ale nedařilo se mi o takových časopisech nikde nic najít. Nakonec mě opět zachránila má konzultantka, která mi navrhla, jestli bych nechtěla psát o časopisech, které vydávaly židovské děti v terezínském ghettu. Toto téma mě opravdu nadchlo, a tak jsem u něj zůstala. Když jsem si později zjišťovala více o časopisu „Vedem“, zaujal mě jeho šéfredaktor Petr Ginz, a proto jsem se začala více zajímat o jeho život a věnovala mu kapitolu své absolventské práce. Na podzim jsem se také byla podívat v Terezíně, s cílem načerpat atmosféru toho místa a poznat prostředí, kde vycházely časopisy, kterými se zabývám v teoretické části mé absolventské práce.

Terezín

V roce 1890 vydal Josef II. rozkaz vybudovat na řece Ohři v prostoru vesnic Německé Kopisty a Travčice pevnost, která by sloužila k ochraně proti pruskému nebezpečí za severu. Město bylo rozděleno na dvě části. Na HLAVNÍ (velkou) pevnost a na MALOU pevnost, která sloužila jako věznice. Josef II. ho pojmenoval *Terezín* po své matce Marii Terezií. V roce 1940 si v terezínském Malé pevnosti zřídilo pražské gestapo policejní věznici. O rok později toto město nacisté shledali jako vhodné pro vytvoření židovského ghetta, a začali tam svážet Židy z protektorátu Čechy a Morava. Nejprve je hlídali v kasárnách, vězni ven chodili jen za prací a ve městě ještě směli žít civilní obyvatelé. Protože ale prostory několika kasáren nestačily na velké množství lidí,

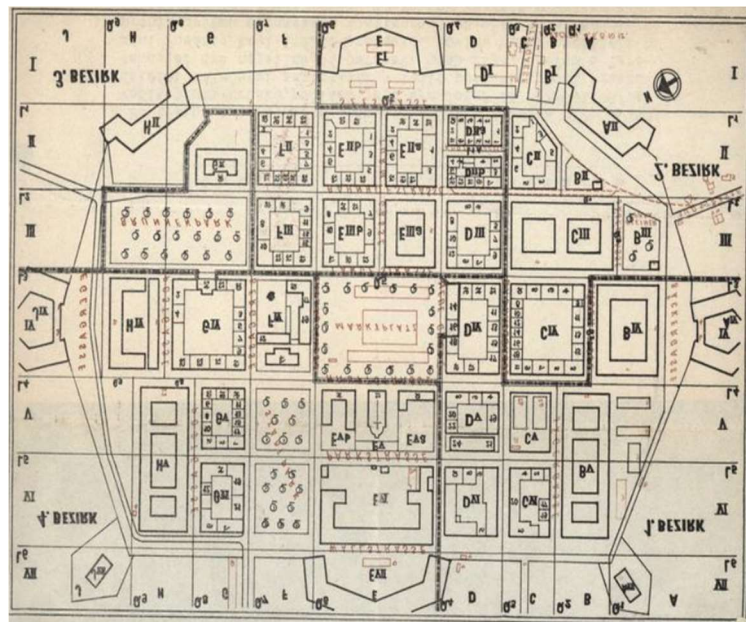
přijíždějících do Terezína transporty, vydal říšský protektor Reyhard Heydrich nařízení, aby se civilní obyvatelstvo z Terezína vystěhovalo do konce května 1942. Město se tak stalo jedním velkým vězením.

Tomuto období říkáme tzv. Otevřené ghetto. Život v Terezíně byl sice značně omezen zákazy a nařízeními, ale po práci se lidé mohli po ghettu volně pohybovat a navštěvovat své příbuzné. Aby Terezín budil pocit

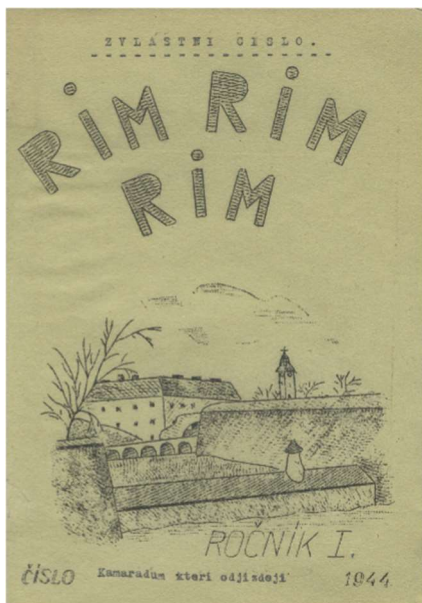
svobodného města, byla zřízena židovská samospráva, která však podléhala rozkazům nacistické komandatury. Židé v terezínském ghettu byli rozděleni do budov na muže, ženy a děti. Nejmenší děti bydlely s jedním z rodičů, povětšinou s matkou. Děti od 10-16 let byly rozděleny na dívky a chlapce a žily v tzv. heimech. To byly pokoje, ve kterých vždy bydlelo 20-30 dětí. Ke každému heimu byl také přiřazen vychovatel, který měl děti na starosti. Přestože to nebylo jednoduché, snažili se vychovatelé dětem dávat naději a tajně je vyučovali.

V počátcích fungování ghetta byly podmínky pro život alespoň trochu lidské. V průběhu války ale nacisté do Terezína sváželi více a více lidí, jídla bylo čím dál tím méně a hygienické podmínky nesnesitelné. Vězně trápily vši a blechy. Byly vypravovány transporty do Osvětimi. Během jednoho měsíce bylo deportováno 18 420 vězňů. Terezín byl pouze průchozím táborem a prošlo jím celkem 155 000 lidí. Přestože nešlo o vyhlazovací tábor zahynulo zde obrovské množství lidí.

Dnes je Terezín poutním místem.

RIM RIM RIM

Rim Rim Rim byl časopis, který ilegálně vydávali chlapci ve věku 12-16 let v terezínském ghettu. Časopis vznikl v objektu L 417 v heimu 7. Tam kromě něho vycházely ještě další dva časopisy: Nešar a List sedmičky. Mezi časopisy byly konkurenční boje, do kterých se, ale Rim Rim Rim zapojil až později, protože sháněl psací stroj. Jeho první číslo vyšlo 25.2. 1944. Časopis vycházel ve formátu A5 jako týdeník a chlapcům ho tiskl vězeň Oscar Mautner, který pracoval v Magdeburské tiskárně. Rim Rim Rim byl převážně psán na psacím stroji, ale několik čísel bylo psáno i ručně. Šéfredaktory časopisu byli Pavel Lion a Pavel Heller.

Chlapci z redakce Rim Rim Rimu se ve svém časopise snažili

skloubit vlastnosti dalších dvou časopisů, které vycházeli na domově. Šlo jim o to, aby časopis byl pro čtenáře nejen poučný a zajímavý, ale také zábavný. Možná právě to způsobilo, že se nakonec Rim Rim Rim stal jediným časopisem „sedmičky“. Chlapci vydali celkem 21 čísel včetně několika čísel týkajících se transportů. Tam se autoři časopisu loučili s odjíždějícími kamarády. Obsah časopisu byl všestranný. Zábavu člověk našel v příbězích na pokračování, rubrice sport a povídkách. Rim Rim Rim se mohl pyšnit i rubrikou o letectví, která spolu se články o slavných osobnostech a přírodních úkazech zase zastupovala v časopise místo poučné. Rim Rim Rim nakonec zanikl, protože jeho tvůrci byli mezi 28.8. a 29.9. deportováni do Osvětimi.

Z obsahu Rim Rim Rimu:

TRANSPORT

Ted' mnoho měsíců jsme žili klidně
i když staří lidé živořili bídě,
přec nikdo netušil a nevěřil,
že by opět transport jezero života rozčeřil.
Nevěřil, že transport opět přileze,
že kamarády v dáli opět odveze,
že odjede několik z nás,
že přelomí se života obvyklý pás,
a na východ řada vagonů se pošine...

A transport zasáhl na citlivém místě,
tak jako ještě nikdy. jistě
čtyři kamarádi nastoupili,
aby se nikdy už k nám nevrátili.
Však doufat musíme,
že čas tento konec bude mít,
že opět budeme spolu žít.

VÝRAZY

V terezínské mluvě se často užívá slov jako bonke a šlous, šmelina atd., ale málo lidí ví, co tyto výrazy znamenají. Bonke pochází z ruštiny a v překladu znamená mýdlová bublina, asi proto, že jako bublina se nafoukne a prasknete jako bonke jsou označeny zprávy, ale nepravdivé. Jest ale zcela nejasné, jak se toto slovo dostalo v Terezíně k použití. Druhé slovo šlouse znamená normálně jednu komoru zdymadla. Jak se toto slovo stalo náhražkou slova krásti je mnoho domněnek, ale jak jsem neslyšel ani jednu, která by se zdála správnou.

Pavel Lion

TEREZÍNSKÁ PŘÍHODA

Jednoho dne, bylo to již k večeru, mi DI Franta M. kroupy, abych je dal nějaké babičce, která je bude potřebovat. Šel jsem tedy na ulici a tam jsem uviděl starou sešlou stařenku. I zeptal jsem se jí, zdali neopotřebuje kroupy. Stařenka na mne napřed pohlédla a pak se zeptala, co za to chci. Byla již zvyklá na terezínské poměry, že si nedovedla představit, že by jí někdo něco zdarma dal. Když jsem jí řekl, že za to nic nechci, nemohla tomu uvěřit a myslela, že si z ní dělám žerty. Konečně tomu uvěřila, ale neměla nádobu. Musel jsem tedy jít s ní do drážďanských kasáren, kde bydlela, aby si kroupy přendala. Cesta tam byla hrozná. Začala mi vykládat, že byla kdysi bohatou paní a že o všechno přišla, o svém muži, atd. Potom zase říkala, že mě sám Pán Bůh seslal a děkovala mi. Konečně jsme přišli k Drážďanům, kde si kroupy přendala a já mohl jít klidně domů.

Autor nebyl uveden

TEREZÍNSKÁ BÍDA

Jdeme-li si pro oběd, uvidíme státi před výdejnou několik dědečků a babiček. Tito staří lidé prosí každého, kdo jde kolem, aby jim dal alespoň trochu polévky. Každý se diví, jak může takový dědeček vypít tolik polévky. Ale jsou tam také lidé, kteří ji nesbírají jen pro sebe. Dávají starým lidem, kteří buďto nemohou chodit, nebo jsou jinak nemocní. Avšak i toto mají tito lidé zakázáno. Neboť s O. D. nebo nějaký zřízenec manáždienstu je zahání. Avšak oni se nedají. Jsou z toho velké hádky, ale starý vždy prohraje. Jsou tam obyčejně vždy ti samí. Přijde-li nějaký nový mezi ně, nevitají ho moc vřele, je-li polévka dobrá, mají špatný den, protože si ji každý bere. Ale je-li špatná, to jim dává skoro každý. To musí dělat 80to letý dědeček, který býval dřív třeba bankovním ředitelem, nebo továrníkem.

Autor nebyl uveden

DOMOV

Časopis Domov vznikl v prosinci 1943 v heimu 236 v Hamburských kasárnách. Tento terezínský časopis vydávali dva dvanáctiletí nerozluční kamarádi: Martin Glas a Petr Seidemann. Petr se věnoval spíš psaní a Martin zase kreslil. První číslo časopisu začíná slovy:

Milí čtenáři,

Pro svátek chanuka i pro změnu vašeho jednotvárného života začínáme vydávat časopis.

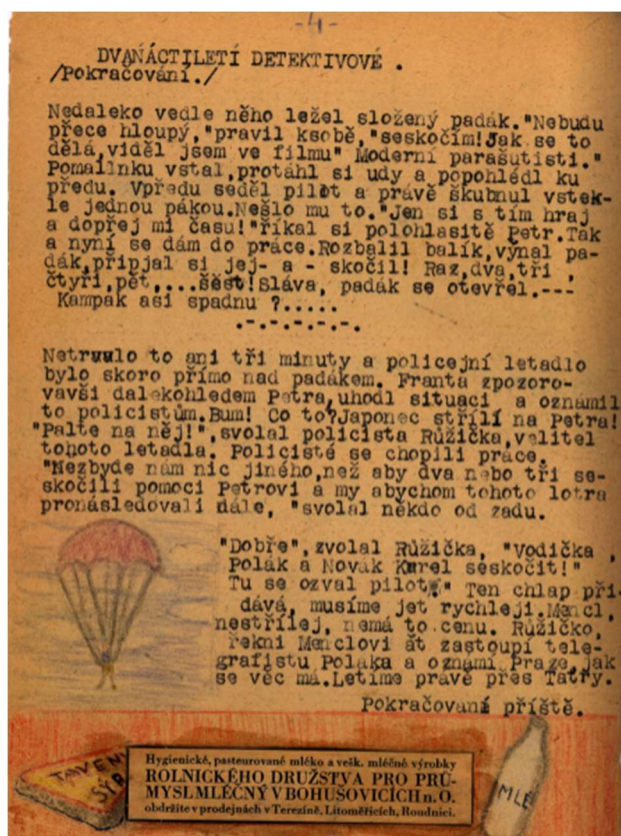
Bude-li se Vám líbit, budeme rádi pokračovat s vydáváním dalších čísel.

Redakce

PS: Za příspěvky se zavazujeme mnohými díky.

V průběhu vydávání časopisu se chlapci přestěhovali do objektu L 417 do heimu 2, kde s časopisem pokračovali. Časopis byl vydáván jako čtrnáctideník a mezi těmi, kteří si ho chtěli přečíst koloval.

Zdaleka ne všichni, ale číst uměli. Domov chlapci vydávali bez pomoci dospělých, jednou jim, ale někdo sjednal schůzku s bývalým redaktorem časopisu Prager Tagblatt, který jim poradil s názvy rubrik. Časopis psal Petr ručně, později, jak uvádí ve svých vzpomínkách na vydávání časopisu Martin Glas, jim Domov přepisovala Petrova maminka na psacím stroji v evidenčním oddělení, kde pracovala. Na titulní straně časopisu bylo vždy tučným červeným písmem nadepsáno jméno časopisu, pod ním stálo, že jde o časopis chlapců z domova 2. (V domově 236 vydali pouze dvě čísla. Nejdříve proto bylo na obálce psáno: Domov, časopis chlapců z domova 236, když se přestěhovali změnili nápis na titulní straně na: Domov, časopis chlapců z domova 2.) V časopise byly často vypisovány různé soutěže, luštěnky a kvízy. Také vycházel příběh na pokračování, který se jmenoval „Dvanáctiletí detektivové“. Dále se ještě objevovaly rubriky „Slyšeli jste již...“, „Co víte o...?“ a „V dnešním čísle se seznámíte s...“. Vyšlo celkem deset čísel časopisu.

Ukázky z časopisu Domov:

NOVÝ DRUH SPORTU:

Zjistili jsme právě od jednoho našeho reportéra, že se v Kinderheimu C III. 236 objevil nový druh sportu. Je to chytání blech. Vyslali jsme na místo činu jednoho spolehlivého agenta, který zjistil toto: Každý den o jedné hodině noční vstává Jiří Lagus ze své postele a štrachá se se svíčkou v ruce na chodbu. Jak nám bylo oznámeno, zabil včerejší noci 2 blechy, 3 těžce poranil a jedna mu skočila za krk. Unaven touto těžkou prací, šel si zase lehnout. Výsledek tohoto užitečného sportu byl jedinečný. Příští den našlo se u Jiřího Laguse jen 28 blech!

DOBRÁ RADA NAD ZLATO:

Kdo chce radu poslechnouti,
Necht' toto ráčí čísti.
Je to pouze dobrá rada,
Která Vás poučí ráda:
„Chceš-li náš časopis číst,
Nesmíš nikdy při tom jíst!
Též čisté ruce musíš mít,
Přeješ-li si „DOMOV“ čísti.“

Dvanáctiletí detektivové:

Z prvního čísla:

V Praze v Kbélích bydlili v jednom domě dva bratři Franta a Petr Hájek. Nejraději chodili na Kbelské letiště. Jednoho dne přiletěl muž oděn v jaonský šat. Hoši si jej ihned povšimli. Dlouho na něj mysli, poněvadž ještě nikdy neviděli japonce. Asi za tři dny bylo v Praze veliké vzrušení. Byla vykradena jedna banka. Policie pátrala, ale až do...

KAMARÁD

Inspirováni hochy z jiných domovů začali i chlapci z budovy Q 609 z heimu A vydávat svůj vlastní časopis, který pojmenovali Kamarád. Do jeho tvorby se pustili s nadšením. Časopis vydávali každý týden v pátek a všem ho vždy představili v předvečer Šabat. První číslo slavnostně vyšlo 28.10.1943. Do časopisu připívalo 22 chlapců ve věku 11-15 let. Jeho šéfredaktorem byl Ivan Polák, který používal pseudonym „Zgebanina“. Každé číslo Kamaráda mělo okolo 16 stran, titulní strana byla u všech čísel stejná. Dominovalo jí velké červené srdce, ve kterém bylo modrou vepsáno jméno časopisu. Níže se potom nacházel jeho aktuální obsah. Číslování stran ve všech číslech navazovalo, Kamarád tak působil více jako celek. (Končí-li první číslo stranou 16, první strana ve

druhém čísle má číslo 17.) Ze začátku byl časopis rozdělen na dvě části. V první chlapci popisovali skutečné události, ve druhé pak vycházel román na pokračování a své místo tu měl i zábavný koutek. V časopise se prostřídala spousta rubrik. Sám Ivan Polák jich vedl hned několik. V rubrice *Redakční telefon hlásí* upozorňoval na nedostatky časopisu a obracel se na přispěvatele s prosbou o příspěvky. Dále ještě vedl *Lékařský koutek* a *Výrobu časopisu*, ve které popisoval jednotlivé kroky výroby Kamaráda. Navíc ještě do každého čísla časopisu kreslil komiks na pokračování, který se jmenoval *Zámluvání* a vyprávěl příběh o jednom velkém závodě. Rubriky *Týdenní pás* a *Dějiny domova* zase informovaly čtenáře o důležitých událostech minulých dnů. Další rubrikou, ve které o příspěvky nikdy nebyla nouze byla *Hoši na heimu*. Tam chlapci popisovali vlastnosti svých přátel, ale vyzdvihovali spíš ty méně pozitivní. Vydávání Kamaráda se dělí na dvě období. V prvních pěti měsících (28.10. – 18.3.1944) vydali 19 čísel. Pak časopis na nějakou dobu zanikl. Nakonec se, ale hoši opět vzchopili a rozhodli se s tvorbou časopisu pokračovat. Zanikla většina starých rubrik a články začaly být propracovanější. Dříve ručně psaný časopis byl nově psán na psacím stroji. Bohužel chlapci stihli v druhém vydavatelském období (8.9.1944 – 22.9.1944) vytvořit jen tři čísla. Necelý týden po vydání dvaadvacátého čísla byli všichni deportováni do Osvětimi.

Ukázky z časopisu Kamarád:

UČENÉ POJEDNÁNÍ O ZRCADLECH

Zrcadlo, latinským názvem opoččum, hebrejsky či anglicky mirror, vyskytuje se všude tam, kde jsou lidé zvědaví na své obličej (to jsou většinou frajeři, nebo ti, co vypadají hodně blbě). Zcadel je hodně druhů, a jedny z nich jsou visací. Tento druh se vyznačuje v první řadě tím, že když se někdo do něj chce podívat, může se vsadit, že ho nenajde. Jedno z těchto zrcadel se nalézá též v našem domově. Toto mizí zásadně periodicky a vždy v pátek, když se chce člověk vyparádít k něsevu. Nějaký horlivec, který se chce mermomocí vidět, zašpurťá si to k Frau von Pkongel, která ho ovšem vyhodí, může být přesvědčen, že ho má Herbert Grotte pod svým protektorátem. Ale nemyslete si, že naše zrcadlo je jen nějaké obyčejné zrcadlo. Macecha Sněhurčina, měla kouzelné zrcadlo, ve kterém se jí zjevoval duch, ale co je to proti našemu zrcadlu. Když se do něho dívá takový Oskar Pick, nebo Lévuš, neobjeví se v zrcadle duch nýbrž vůl. Také se tak objevuje někdy žralok, To když přijde Mydlaš od zubaře. jinak je to zcela pokojné zrcadlo a má to štěstí, že ještě nebylo rozbito. proto mějte před ním úctu a dejte pozor, aby jste ho nerozbili.

Vaše Košule

ČASOPIS

1. Ivan Polák s Krausem Míšou

Horlivě časopis píšou,
Celý den se s povídlaki moří,
Až jim tváře rudě hoří.

2. Ivča na redaktora si hraje,
Grettemu přísně přikazuje,
„Tohleto musíš mítí,
Má-li to hezké býti.“

3. Časopis hodně práce dá,
ale o to se redakce postará.

Petr Beck

HLAS Z PŮDY

Hlas z půdy byl časopis, který v terezínském ghettu vydávaly děti z domova Q 306, kde žily spolu se svými matkami. Od ostatních terezínských časopisů se liší hlavně tím, že do něj přispívali jak chlapci, tak i dívky a věk přispěvatelů se pohyboval od 10-13 let. (Přispěvatelé jiných terezínských časopisů byli starší.) Hlas z půdy vycházel v roce 1944 a do dnešní doby se dochovala jeho tři čísla. Všechna jsou psána ručně, kromě jednoho krátkého příspěvku, ve druhém čísle, který je napsán na stroji. (Rukopis, kterým je celý časopis psán je stále stejný, někdo z dětí zřejmě všechny příspěvky přepisoval.) Časopis vycházel jako čtrnáctideník a neměl žádné opakující se rubriky. V jeho obsahu, ale často můžeme najít různé básničky, příběhy, luštění a obrázky. Pod každým příspěvkem bylo vždy uvedeno jméno a věk přispěvatele, který ho vytvořil. Jinak časopis neměl žádnou hromadnou grafiku. Hlas z půdy tvořily děti samy, nedá se ale vyloučit, že jim s tím pomáhaly i jejich matky. Všechna tři čísla měla dohromady 33 stran.

Ukázky z časopisu:

Noc

V dálce hrom burácí
Z té noci se nikdo nevrací
Je noc bezhvězdná.
Ve spáncích krev mi buší
Zaléhá mi uši
Je tma, je tma
Při světle malé svíce
Spatřil jsem tvé líce
Rozčílené oči úzkost měly
Ruce se ti chvěly
Znervósněné
A v tom strašlivý výkřik
Zaburácel nocí
Zachvěla ses
Jak v čarodějné moci
Srdcervoucně jsi vykřikla
„Já jsem tu blechu nechytla!“

Slečna krysa

Byla jednou jedna mladá krysa. Dala si záležet, aby jí každý říkal slečno Kryso. Pracovala v putzkoloně. Bydlela na půdě Q 306 pod trámem. Ráno a večer chodila pracovat. Hadr měla z tepláků, které nám rozkousala, koště měla také z toho. Kbelík měla ze šlupek od salámu. V bříšku měla špek a jíšku. Jednou přišla z páce domů a uviděla past. Jé, to se nebojím a opravdu se do pasti nechytla.

Eva Brocková, 11 let

BONACO

Bonaco byl časopis, který založily židovské dívky v terezínském ghettu. Název časopisu vznikl jako zkratka z **B**Ordel **NA** **K**(c)**O**lečkách. Tento časopis vydávaly v heimu 11 v objektu 414. Bonaco bylo jediným terezínským časopisem, který vydávaly dívky. Proto se také trochu lišil zaměřením a obsahem od ostatních časopisů. Často se v něm objevovaly básně, referáty o slavných osobnostech a byly vyhlašovány soutěže o nejlepší povídku na dané téma. V každém čísle byl taky „Veselý koutek“, kde byly kreslené vtipy a nejrůznější luštění. Titulní strana časopisu byla pokaždé jiná, nápaditá, hezká a propracovaně nakreslená. Vnitřek časopisu byl psán na psacím stroji. Jako úvodník prvního čísla Bonaca bylo napsáno:

Kladu základní kámen k stavbě ne velechrámu, ale neméně slavnému dílu a sice mým úkolem je napsat úvodní článek k našemu časopisu.

Ačkoliv jsme v Terezíně, neztrácíme svůj optimismus a máme chuť do života a do práce. Důkazem toho, že dokážeme to, co chceme, a že něco chceme dokázat, má být náš časopis. Nejen, že se zde bude zrcadlit v našem domově náš veselý a kamarádský život se svými někdy chmurnými chvílemi ale náš obzor se šíří i za hranice ghetta, naše zájmy nejsou omezeny závorami. Chceme samy sebe přesvědčit, že nás nikdo neudolá, že se vyrovnáme těm, které nepotkalo to štěstí stát se obyvateli ghetta. Kdoví, možná, že se časopis neudrží, že nás to za nějaký čas omrzí, že budeme mít důležitější starosti a že po několika číslech zanikne. Ale buďme i v tomto směru optimistky a doufejme, že i když to ze začátku nepůjde tak jednoduše, jak si to představujeme, že budeme muset překonávat hodně obtíží, hlavně rázu technického, že nás nic neodradí a že snad jednoho dne za dlouho snad brzy budeme listovat ve svých památkách a vytáhneme některá čísla a hrdě je ukážeme svým známým: „Tohle byla naše činnost v Terezíně!“ A oko se zaleskne vzpomínkou, o to růžovější a příjemnější, čím dříve to bude.

Jarka

Ukázka z časopisu Bonaco:

Vítr skučí a sníh se zvolna snáší k zemi
mráz projíždí rozechvělými těly,
před námi se rozprostírá pláň široká
a smutné myšlenky táhnou hlavou vojáka.

Stojí na stráži a vzpomíná na ty časy
kdy byl ještě doma a líbal dívku s černými vlasy.
kdy se s ní procházel po zasněžených lánech-
a nyní tu stojí s bolem zrcadlícím se mu na rtech.

Tenkrát, když spolu kráčeli vedle sebe,
zanechávali za sebou stopy na cestě zasněžené,
tenkrát se milovali a byli spolu šťastni,
a věděli jen, že život je tolik, tolik krásný.

Je tomu již rok - jak ten čas rychle letí!
Kolem sviští kule, je slyšet bajonety.
A ty stojíš na stráži a procházíš se širou plání
a v srdci máš smutek, marné vzpomínání.

Na své obchůzce narazíš na stopy ve sněhu.
Jdeš po nich dál a sleduješ je bez dechu.
Vždyť ve sněhu se náhle rudě barví krev
a tu leží tvůj kamarád a kolem duní pušek řev.

Dnes jsi to ty a zítra možná já
a všechna vzpomínka na domov je zapomenuta,
vždyť v božích rukou je naše bytí a nebytí
a jen vůle boží rozhodne, zda máš žítí či nežítí.

Mahulena

Žalozpěv

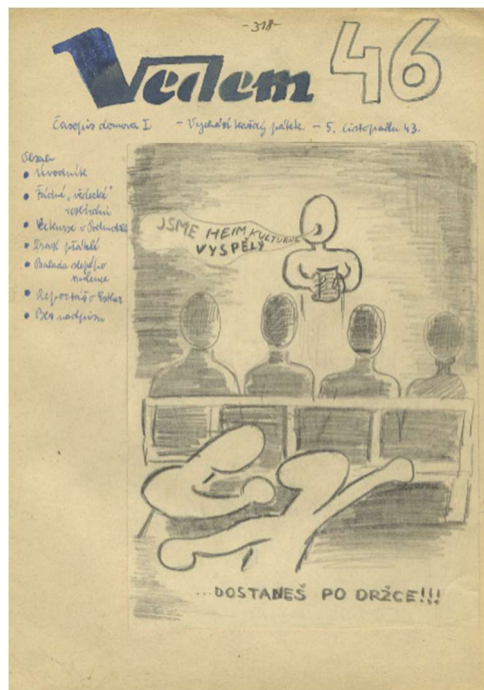
„Ten pokoj váš z lůně pekelné
Načerpal síru a smolu,
Na boty hrůze ta lepí se,
Kdykoliv přijdu k vám dolů.
K nebesům stoupá až její pach,
Do každého koutečka zalézá prach,
Kde seženu košťat a hadrů dost,
Bych zahnal všecku tu ošklivost?
Já abych košťata sháněl sám,
Omotal hadry a donesl vám.
Vy líná chásko tu čumíte,
Jen básnit a malovat umíte.
Já abych z plic vydal poslední dech,
Já abych vyzkusil trampot všech,
Já abych oči měl na stopkách,
Ve skříních, v koutech, na palandách.
Někdy bych chtěl takovou blechou být,
Vás štípnout a pohonit.
Však co si mám počnout, ubohý tvor,
Když bonako vládne tu, jako mor?

I když ho z pod postelí vymetu,
Za čtrnáct dní bude zase tu.
Kresbami, verši ho slavíte,
Na starý trůn ho posadíte,
Mě zbývá jen křičet na poslední dech,
„Ten pokoj číslo IX je nejhorší všech!“

Merci

VEDEM

„Vedem“ byl časopis, který v letech 1942–1944 tajně vycházel v terezínském ghettu. Vydávali ho chlapci ve věku 13–16 let na heimu 1 v objektu L 417. Ti si pod vedením vychovatele Valtera Eisingera založili samosprávu, která měla předsedu i radu. Každý týden se ale scházeli úplně všichni chlapci z „jedničky“ na tvz. „plenárce“, kde společně probírali strasti a radosti domova. Na závěr každé schůze pak přečetli nejnovější číslo časopisu. Svůj kolektiv hrdě pojmenovali „Republika Škid“ a vymysleli si i vlastní hymnu. Šéfredaktorem Vedem byl Petr Ginz, ale do časopisu přispívali i jiní chlapci z domova. Nejvýraznější byly příspěvky: Jiřího Kurta Kotouče, Hanuše Hachenburga, Zdeňka Ohrensteina, Josefa Stiassnyho, Jiřího Brumla, Hanuše Becka, Jiřího Brady a Valtera Eisingera. Vedem pravidelně vycházel každý týden v pátek, vždy jen jediný exemplář. Původně byl psán na stroji, později ho Petr psal ručně. Celkem vyšlo 83 čísel. V obsahu časopisu se prolínaly povídky, příběhy, reportáže a básně.

Ukázky z časopisu Vedem:

Zlatokop Zeyer zjišťoval zisk na zimu. Zamhouřil zrak. Zakoupí znovu zásoby. Zajásal. Ze zisku zaručeně zbude. Znenadání zabouřila za zlatokopovými zády zbraň. Zeyer zasténal zraněn. Zuřivě zaklel. Zahlédl známého zločince Zrzavého Zana. Zvolal: „Zanechte zabíjení, zastrčte zisk zraněného zlatokopa, zloději. Zanedlouho zapláčete, zaručeně zase pod zámkem.“ Zločinec zočil zlatokopův zisk. Zastrčil zlato. Zvolala zpupně: „Zanedlouho? Zatím zešedivíte, zlatokope Zeyere.“ „Zlotřilče,“ zabouřilo znenadání za zády Zrzavého Zana. Zločinec zbledl. Zamlklý Zeyer zajásal. „Zola, zlatá Zola.“ Zaskočený Zrazavý Zan zasyčel. „Zatracený Zola.“ Zamával zabijákem. Zbraň za Zanovými zády zahřměla. Zločinec zasažen zoufale zasténal. Zlatokopové zvítězili. Znamý zločinec Zrzavý Zan zanedlouho zemřel.

Svatý (Jiří Kurt Kotouč)

Toulky Terezínem

Chtěli bychom vám dnes referovat o terezínském zřízení. V čele ghetta stojí několik dědečků, zvaných Ältestenrat. Každý z nich má svůj bejvák či mansardu a svého štelfrtréta, který se stará o to, aby jeho štelfrtrét skutečně dohlížel na jemu sěřený obor. O pořádek v ghettě stará se

Ghettowache, sbor to obstarožních pánů, šviháků, v bezvadně jim padnoucích uniformách, kteří v rozčilování se, řvaní a běhání po ulicích, tráví své neutěšené stáří. Nižší jim příbuzná kasta jsou WachOrdnungsDiensT. Vyznačují se svými ohromnými čepicemi s tabulkou WOD a připomínají z hrobu vstátou Napoleonovu osobní gardu. Přísně tajnou a obávanou organizací je Detektivabteilung, čili Kripo. Dohlíží také v kuchyních, aby se moc nešlojzovalo, v čemž jsou jim nápomocny jiné, vždy sobě podléhající instituce jako Wipo, WA, MD, KMK, KÜPO, KÜWA atd. Není jich mnoho. Poznáme je bezpečně podle toho, že se děláme „wichtig“. Abychom přece neklesli na duševní úroveň vepře, stará se Freizeitgestaltung. Je to jedna z mála terezínských institucí, která za něco stojí. Pořádá jak divadelní představení, tak přednášky, z nichž je většina velmi hodnotných, organizuje knihovny a sportovní podniky. Nechybí ani hudební rogram, o který je postaráno v kavárně. Snad nejméně známá je Altersbetreuung, aby naše babičky a dědečkové nezašli ve špíně a aby je nesežraly vši. O mládež se stará Jugendfürsorge, která má spoustu vedoucích a spolupracovníků, kteří pracují o spořádaný život v dětských domovech. Osídlení ghetta má ve svých rukou Raumwirtschaft (*dále nečitelné*) Stará se o to velmi pečlivě. Ačkoli je již několik měsíců „Vollkommene Übersiedlungssperre“ (???), každý občanek, dovede-li si získat trochu (*nečitelné*), stěhuje se kam chce. Nejrozsáhlejší „Wesen“ v ghettě je Gesundheitswesen (???). Roztahuje své sítě nad celým městem. Obsahuje spoustu (*nečitelné*) lékařů, sester, asistentů atd. Mučí nás očkováním, kontrolami, čímž se stará, abychom nebyli moc zdraví. Podléhá mu také odvšivovací stanice v pivovare. V pivovare je také ústřední i parní topení, které dodává páru několika kuchyním, infekční prádelně aj. Kuriozitou jsou terezínské obchody. Mají krásně, vkusně upravení výklady, v nichž jsou senzační obrázky (např. v únoru zelené kaštiny) Nakupuje se na boty a ghettogeld. Dostane se vše mimo to, co se žádá. Nejvděčnější je „Paketpost“ (???), kam si posílají šťastlivci vyzvednout balíky. Jedinou jejich stinnou stránkou je četník nebo zvláštní člověk se zelenou páskou, který je „šlojzuje“, tj. prohlíží a zabavuje kontraband z balíků. Nakonec bychom se měli zmínit o některých institucích jako je kuchyně, Putzkolonne (???), ale nemám papír. Příště se podíváme na některou z těchto.

Autor neznámý

Škidovská hymna

(Zpívala se na nápěv Hašlerovy písně Hymna svobody)

Jaká bouře, jaká sláva

Na jedničce jásá lid

Ožila tam samospráva

Žije republika Škid.

Nám je každý člověk bratrem
Ať je křesťan nebo Žid
My jdeme svorně pod prapory
Chlapců republiky Škid.

My se nikomu nedáme,
Kdo by nás chtěl urazit
Pracovat my přísaháme
Pro čest republiky Škid.

Autor neznámý

Praktická část

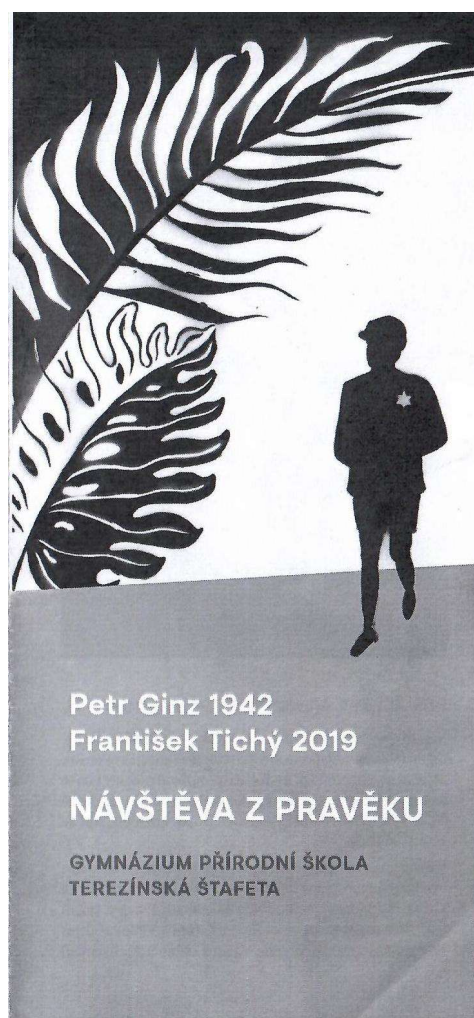
Praktická část mé absolventské práce se skládá ze dvou zcela odlišných kapitol. Původní záměr sdílet své vlastní zkušenosti s vydáváním časopisu pro vrstevníky přerostl v touhu blíže se seznámit s osudem šéfredaktora časopisu „Vedem“, čtrnáctiletého Petra Ginze. Abych se o něm dozvěděla víc, byla jsem se podívat na divadelním představení *Návštěva z pravěku*. Tam jsem si koupila knihu *Princ se žlutou hvězdou*, která popisuje život Petra Ginze, a přečetla si ji. Díky ní jsem potom mohla sepsat Petrův životní příběh i do své absolventské práce. Ve druhé kapitole praktické části píšu o tom, jaké je to vydávat časopis pro vrstevníky a předávám tak své osobní zkušenosti s vydáváním časopisu Pištinoviny.

Princ se žlutou hvězdou

„*Princ se žlutou hvězdou*“ je kniha, kterou jsem si koupila na divadelním představení *Návštěva z pravěku*. Pojednává o životě Petra Ginze, od narození až do jeho smrti. Přestože jeho život nebyl dlouhý, byl opravdu prožitý a naplněný. Toto všechno kniha citlivě zachycuje. Je také doplněna mnoha postřehy Petrovy sestry Evy Ginzové (dnes Chavy Pressburger), které jí přidávají opravdovost a bližší vhled do Petrova osobního příběhu. Dále si v knize můžete prohlédnout Petrovy obrázky a spoustu textů, které on sám napsal. Dokonce jsou v knize obsaženy i zápisky z jeho deníku, který si pravidelně vedl před příjezdem do Terezína. Díky knížce „*Princ se žlutou hvězdou*“ jsem mohla blíže nahlédnout do Petrova života, a tak obohatit svou absolventskou práci o spoustu zajímavých poznatků. Autorem knihy je František Tichý.

Návštěva z pravěku

V pondělí 16. 9. 2019 jsem měla možnost v Buranteatru zhlédnout divadelní představení „*Návštěva z pravěku*“. Do divadla jsem šla se smíšenými pocity. Věděla jsem jen, že představení bude vyprávět příběh románu, který napsal Petr Ginz, (Více se o něm můžete dočíst na straně X.) ale vůbec jsem si nedokázala představit, jak divadlo bude vypadat. Byla jsem příjemně překvapena. Divadlo hráli žáci z několika ročníků gymnázia Přírodní škola v Praze. Celé divadlo bylo autorské. Scénář napsal ředitel této školy František Tichý a režíroval ho společně s Jakubem Fojtíkem, Michalem Květákem a Rozálií Kopeckou. Kostýmy si herci vymysleli sami a hudbu jim složili jejich kamarádi. Už jen v tomto mi představení připadalo výjimečné. Také se mi líbilo provedení, v jakém byl příběh nám, divákům, podáván. V celém divadle se totiž prolínaly příběhy dva. Životní příběh Petra Ginze, autora „*Návštěvy z pravěku*“ a příběh Pierra, mladého hrdiny románu. Když jsem si toho později o Petrovi Ginzovi zjistila víc, dokázala jsem zachytit mezi těmito příběhy i určitou podobnost a spojitost. Připadá mi, jako by se Petr ve svém románu ztotožňoval s Pierrem. Zatímco Petr žil v době protektorátu, kdy nacisté pronásledovali Židy, Pierre je se svým otcem Guinessem v Kongu, kde panuje otrokářství a nenávisť vůči domorodým obyvatelům, kterou do světa vypouští guvernér Winje. Dále je tam i hrozivá příšera Ka-du, která se živí lidmi a pustoší celou zemi. Jednou se Pierrův otec vymezí proti guvernérovi Winjemu a pokusí se odeslat dopis, že sám Winje je pro Kongo hrozbou. Dopis je však zadržen. Když do Konga přicestují badatelé Dupont a Baker, aby o Ka-du zjistili víc, Winje se rozhodne jednat a odvede Pierra s jeho otcem do blízkosti Ka-du, aby ho nemohli nijak ohrozit. Guinse příšera pohltí, a tak je mladý Pierre jediný, kdo může jednat.

Připadá mi, jako by Petrův román byl jakýmsi odrazem doby, ve které Petr žil a přesně to se povedlo žákům Přírodní školy v divadle zachytit. Člověk najednou před sebou viděl to, o čem jinak jenom četl. Byl to pro mě pohled z jiné perspektivy, než ze které jsem se na toto období kdy dívala, a hodně mě to vnitřně obohatilo. Z představení jsem odcházela nadšená a plná nových myšlenek.

Petr Ginz

Narodil se 1.2.1928 do smíšené rodiny. Otec, Otto Ginz, byl Žid, matka Marie Ginzová, za svobodna Marie Dolanská, byla nežidovského původu. (Před svatbou s Ottou přestoupila na židovskou víru.) Celá rodina bydlela v Praze v Petřské

čtvrť na ulici Stárkova. Za dva roky se do rodiny narodila Petrova mladší sestra, která dostala jméno Eva. Děti byly rodiči už od malička vedeny ke kázni a zodpovědnosti, ale také k vzájemné lásce. Domov pro ně byl vždy místem plným porozumění. Když bylo Petrovi šest let, začal chodit do židovské školy na Jáchymské ulici. Tam se rozvíjel ve všech možných oborech, a dokonce vydával školní časopis „*Rozhled*“. Měl rád přírodní vědy, ale zajímala ho i historie a zeměpis. Petr byl velmi nadané dítě, a právě proto se ve školním roce 1939-1940 rodina rozhodla, že ve vzdělávání bude pokračovat na *Pokusné*

diferenciální měšťanské škole v Nuslicích. (Ta byla zaměřena právě na rozvoj nadaných dětí.)

Situace se ale přitvrzuje, nacisté Židy pronásledují a vyřazují ze společnosti. Protože Marie, doma oslovovaná „Mančinka“, nebyla židovského původu, prozatím nehrozilo rodině Ginzových vystěhování ani arizace bytu. (Podle norimberských zákonů byli Eva a Petr označováni za židovské míšence prvního stupně. Jeden rodič Árijec, druhý Žid. To je do čtrnácti let chránilo od transportů.) Přesto žili v neustálém strachu a úzkostech. Petrova tatínka vyhodili ze zaměstnání a musel v židovské nemocnici umývat nádobí. Petr se musel vrátit zpátky do židovské školy na Jáchymskou ulici. Na školu přecházelo stále více dětí, a tak vyučování bylo střídavě odpoledne a dopoledne. Všude byl cítit strach z transportů. Tatínek Otta byl před nimi díky smíšenému manželství zpočátku chráněn, ale zbytek rodiny ne. Strýček Miloš dostal předvolání 12.6.1942, a tři dny nato odjel. O měsíc později pak stejný osud potkal i babičku. Petr si v této době vedl pravidelně deník, situace popisoval s nadhledem, který mu byl vlastní. Také rád četl. Miloval knihy Julese Vernea a sám dokonce napsal po jeho vzoru román „*Návštěva z pravěku*“. Ten pravděpodobně dokončil v roce 1941. Rozepsal i několik dalších románů, které se ale nedochovaly. Dne 22.10.1942 dostal Petr předvolání do transportu, který jel do Terezína. (Podle norimberských zákonů nebyly děti ze smíšených rodin od čtrnácti let chráněny od transportů.) Přidělili mu číslo Ca 446 a v ten stejný večer už se musel dostavit na shromáždění. Do Terezína, neznámého prostředí, odjel sám, bez svých blízkých. Protože v Terezíně neměl rodiče, byl zařazen do domova č. 1 pro nejstarší chlapce. Tam byl vedoucím nadšený vychovatel Valter Eisinger. Pod jeho vlivem si chlapci založili vlastní samosprávu a časopis, který pojmenovali „*Vedem*“. Petr se stal šéfredaktorem časopisu a sám do něj

přispíval mnoha povedenými příspěvky, ať už to byly úvodníky, reportáže nebo třeba básně. S časopisem mu také výrazně pomáhali Jiří Kurt Kotouč a Hanuš Hachenburg. Petr se navzdory podmínkám ghetta snažil skutečně žít. Psal povídky, kreslil, maloval a vzdělával se. Na svou rodinu Petr ani v těchto těžkých podmínkách nezapomínal. Pravidelně navštěvoval svou babičku, která také žila v Terezíně a domů psal, jak mohl. Se všemi omezeními to ale nebylo jednoduché. Dopisy, které obyvatelé ghetta posílali svým rodinám, totiž mohly obsahovat pouze 30 slov a musely být psány v němčině. Petr tajně odeslal i několik motáků. Rodina mu do ghetta často posílala balíčky s jídlem. Ty Petr používal i k uplácení svých přispěvatelů, aby mu něco napsali do časopisu. Viditelnou změnou jeho života v ghettu byl příjezd sestry Evy, která dorazila do Terezína roku 17.5.1944. Už se tolik neangažoval v časopise a samosprávě „jedničky“ a je známo, že se začal zajímat o buddhismus. Sourozenci se spolu v ghettu pravidelně potkávali, navzájem si pomáhali a podporovali se v těžkých chvílích. Stále více Petrových kamarádů z domova č. 1 dostávalo předvolání do „transportů na východ“, které je odvážely neznámo kam.

Jednou dostal předvolání i Petr a jeho bratranec Pavel. Pavlův otec, strýček Miloš měl v ghettu na starosti zásobování uhlím, a proto byl z tohoto transportu vyreklamován. Měl také možnost osvobodit od transportu ještě jednoho člověka. Říkal: „Jak bych si to mohl před bratrem Ottou zodpovědět, kdybych Pavla vyreklamoval a Petra nechal jít...?“ A tak nakonec Pavel a Petr jeli transportem spolu a strýček Miloš se dobrovolně přihlásil do dalšího transportu, aby jim pomohl. S chlapci se už ale nesetkal. Petr s Pavlem odjeli transportem 28.9.1944, který je dovezl do Osvětimi-Březinky. Tam byl Petr při selekci poslán doleva, do plynové komory, kde zahynul. Pavel byl poslán do Dachau, kde zemřel na tyfus. Na Petra můžeme vzpomínat jako na výjimečného chlapce, jak ho popsal i jeho kamarád Kurt Kotouč.

„Petr byl chlapec, kterého každý musel mít rád. Stával se sice často předmětem vtipů – jako ostatně každý z nás – ale všichni si vážili jeho schopností. Přitom je, ale třeba zdůraznit, že Petr byl nezištný a ochotně dával. Byl to vůbec báječný kluk. Vidím ho dodnes, jak sedí na svém kavalci s nohama pod sebou a věčně něco kutí: buď na novém čísle časopisu, anebo se právě vrtá v nejnovějším balíčku.“

Více se o Petru Ginzovi můžete dozvědět v knize „Princ se žlutou hvězdou“.

Výprava do Terezína

Áňa: V pátek 18. října jsme se přesně ve 14:20 všichni sešli na Dolním nádražím. Všichni (Marie a Michal Pavoničovi a já) až na Bětku, která se v danou chvíli nacházela všude, jen ne na Dolním nádraží.

Bětko: Je přesně 13:50, a já nerozhodně stojím před Billou a uvažuji nad závažnou otázkou, zda dám přednost plnému žaludku před včasným příchodem na nádraží, nebo ne. Nenasytné břišáčko rozhodlo za mě. (A to byla nejspíš chyba.)

Áňa: Nervózně podupáván na šedém pruhu betonu. Alespoň jednou jedinkrát mi to zvedni, Bětko! Snažím se jí dovolat, abych na chvíli unikla stresuplným pohledům manželů Pavoničových.

Bětko: Je přesně 14:26 (vlak odjíždí 14:37) a já si zvesela vykračuji Vaňkovkou, směr Dolní nádraží, když tu mi náhle začne zvonit mobil. Telefon se zřejmě rozhodl, že si zahrajeme na schovávanou a úspěšně se ukrývá v útrobách batohu. Ha! Mám tě! Pomyslím si, když ho konečně nahmátnu a vítězoslavně ho zvednu nad hlavu. Ve chvíli, kdy se vzpamatuji z výhry a chystám se stisknout tlačítko PŘIJMOUT telefon zmlkne. Ach ne! Ty blboune! Mohli jsme ušetřit kredit! Pomyslím si našťavaně, když mačkám tlačítko zpětného volání. Počkám až mobil párkrát zapípá a típnu to! Koneckonců ona něco potřebovala! (Osobu, která mi volala jsem dle nápisu na displeji identifikovala jako svou kamarádku Áňu.)

Áňa: „Ahoj Běty, kde se právě nacházíš?“ promluví do mobilu relativně jemným tónem. „Na cestě? Tak to je super, že jdeš na nádraží! Na Dolní nádraží, že jo? Skvělý! Za jak dlouho jsi tu? 5 minut, bezva, ale mrskni sebou!“ Ve chvíli, kdy mě manželé Pavoničovi zanechají u tabule příjezdů a sami se odebírají na perón, zahlédnu jakousi slečnu, která se to v tempu „andante“ šine svým směrem. „To přeci nemůže být Bětko,“ pomyslím si, „ta by přece běžela!“ Ale opak je pravdou.

Bětko: Rychlým tempem se blížím k nádraží, když tu uvidím v davu značně nervózní Áňu. Ani se pořádně nepozdravíme, když mě chňapne za ruku a zběsilým tempem mě vláčí na nástupiště. „Co blázníš?“ vyjeknu, „vždyť máme ještě pět minut!“ Po chvíli už jsem vystavena vyčítavým pohledům manželů Pavoničových. Osvobodí mě až příjezdějící vlak.

Áňa: „Holky, omlouvám se, ale nemáte místenky,“ pronese paní učitelka Pavoničová. „V pohodě, my jsme zvyklé,“ odpovíme zase my. Cpeme se mezi cestujícími až nakonec skončíme v prostoru u dveří spolu s dalšími 10 lidmi různých národností. Posadíme se na zem doufajíc, že přežijeme cestu bez psychické a fyzické újmy.

O čtyři hodiny později...

Vystupujeme z autobusu v Terezíně. Město je již ponořené do tmy. Jediné osvětlení poskytují slabé pouliční lampy. V dálce je slyšet temné dunění zvonu, které přerušuje jinak tichou večerní atmosféru. Dopadá na nás tísnivá minulost tohoto města.

Motáme se tmavými uličkami a snažíme se

najít dům, ve kterém máme preddomluvené ubytování. Naštěstí jej úspěšně nacházíme. Když vejдем do našeho apartmá, zůstáváme stát s otevřenými ústy.

Nejlepší ze všeho byla koupelna. Připadala nám prostě dokonalá! Její nedostatky jsme objevily až když přišel čas sprchování. Problémem bylo veliké okno koupelny, které připomínalo muzejní vitrínu...a roleta k jeho zakrytí byla rozbitá-zkrátka ideální příležitost pro vnějšího pozorovatele. Ale byla tma a ve

sprše byl závěs, tak jsme to moc neřešily. K našemu zděšení jsme ale ráno zpozorovaly muže, který nestydatě pohlížel na naše okno. Naštěstí jsme se prozíravě převlékaly za sprchovými závěsy. (Tohoto problému jsme si všechny všimly samostatně, později jsme na to společně nadávaly. (Áňa, Bětko, paní učitelka)

Ráno nás na nohy postavila „bohatá snídaně“. Naplnili jsme svá břicha a vyrazili do města.

První program nás čekal v Malé pevnosti. To byla terezínská policejní věznice, kterou tam nacisté zřídili v roce 1940. Za celých pět let, kdy fungovala jí prošlo 3200 mužů a žen. Životní podmínky tam nebyly dobré, vězni byli nuceni k těžké práci,

v celách se tísnilo veliké množství lidí a mnoho dělala také nedostatečná lékařská péče. Přesto se snažili skutečné žít. I tady vznikla řada básní a kreseb. Celkem ve věznici zemřelo 2 600 vězňů, od

roku 1943 byly popravy i bez soudního řízení. V prostorách věznice bylo zastřeleno více než 250 lidí. Z věznice se podařilo šťastně uprchnout pouze třem mužům, přestože se o to pokoušelo i mnoho dalších. Malá pevnost sloužila jako průchozí věznice, odkud byli vězni posíláni dál před soud nebo do koncentračních táborů.

Toto, a mnoho dalších věcí něm řekla naše paní průvodkyně. Silně to na nás na všechny zapůsobilo. Nejen slyšet, ale i vidět to místo, na kterém se to všechno odehrálo. Když člověk viděl národní hřbitov, na kterém je 10 000 hrobů všech těch lidí, kteří tam zemřeli, nebo stojí na místě, ze kterého byly do řeky vysypány zpopelněné ostatky 22 000 lidí, nemá chuť mluvit. Působí na něj síla toho místa. Jako byste cítili vše, co se tam kdysi stalo.

Prošli jsme se podél řeky Ohře, a nakonec se vrátili zpět do Terezína. Tam jsme se zavítali do muzea, ve kterém bylo možné projít se historií terezínského ghetta. Muzeum bylo opravdu dobře udělané, mohli jsme si tam prohlédnout kresby, časopisy, které tam byly ilegálně vydávané, fotografie...

Na závěr jsme se podívali na půlhodinový film o životě v Terezíně. Byl velmi intenzivní. Součástí byly i fotky, které na nás zapůsobily snad nejvíce ze všeho. Viděli jste ty lidi...

Plni nových vjemů jsme vyšli před muzeum. Po návštěvě muzea jsme byly už tak unavené a uchozené, že jsme se zmožili akorát na to sednout si na lavičku a pořádně se nabašit. Naší unavenosti vůbec nepomohly naše absolutně nespolupracující nohy, které se nám Copi rozhodl „úplně zruinovat“ na čtvrtčním tréninku frisbee. Kulháme jako postřelené gazely! Tímto tě Copi zdravíme a velmi děkujeme!

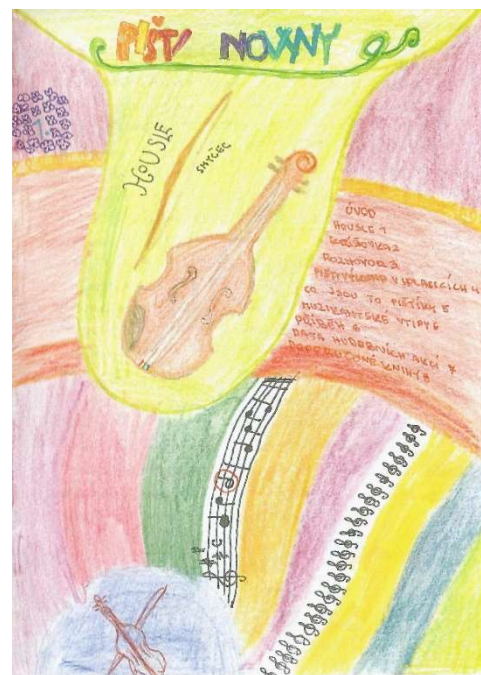
Vydali jsme se podél řeky Ohře do Litoměřic, kde jsme nasedli na vlak a jedeme domů...

Tento výlet nám všem přinesl nové myšlenky. Přestože občas není úplně příjemné připomínat si tuto smutnou historii, je nezbytné, abychom na ni nezapomněli a tím zabránili tomu, aby se opakovala.

Děkujeme moc manželům Pavoničovým, kteří s námi do Terezína jeli.

Praktická část-sdílení zkušeností s vydáváním časopisu

Jak a proč vše začalo? Už od malička mě bavilo vymýšlet a sepisovat různé příběhy. Vždycky jsem si je zapisovala do nějakého deníčku. Pak se mi ale to, co jsem napsala, přestalo líbit, a tak sem toho nechala a začala s něčím novým. (Samozřejmě také do nového deníčku.) Záliba v psaní mě však nikdy neopustila. Když jsem byla v šesté třídě, navrhl mi můj strýc Mojmir, jestli bych nechtěla vydávat časopis. Jeho nápad mě opravdu nadchl, a tak jsem sama začala připravovat první číslo. Časopis jsme po společné domluvě pojmenovali *Pišťinoviny*, protože se tak předtím jmenovalo periodikum, které Mojmir vydával. Náš původní záměr byl, že *Pišťinoviny* budou vydávány jako měsíčník pro soubor *Pišťiband*, který Mojmir už v té době několik let vedl a já do něj chodila. Nakonec jsme to po několika vydaných číslech upravili na „občasný nepravidelník“. První číslo jsem vydala v únoru 2017.

První výzvy: Když jsem začala vydávat *Pišťinoviny*, bylo pro mě výzvou vlastně úplně všechno, co se týkalo časopisu. Zatímco teď, když už je vydávám třetím rokem, mi přijde většina věcí jako

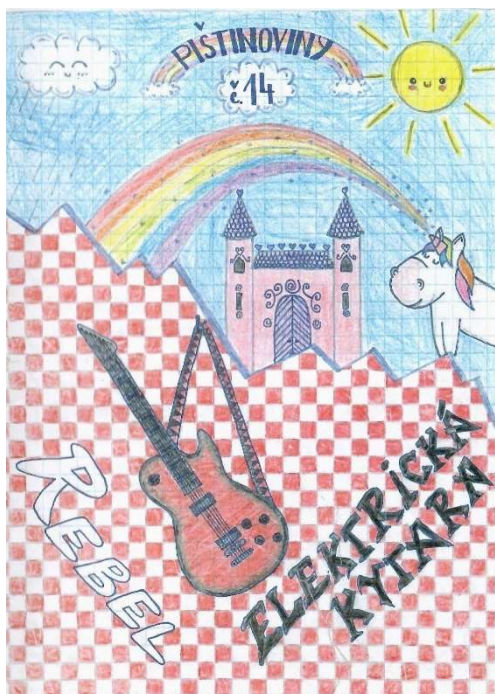
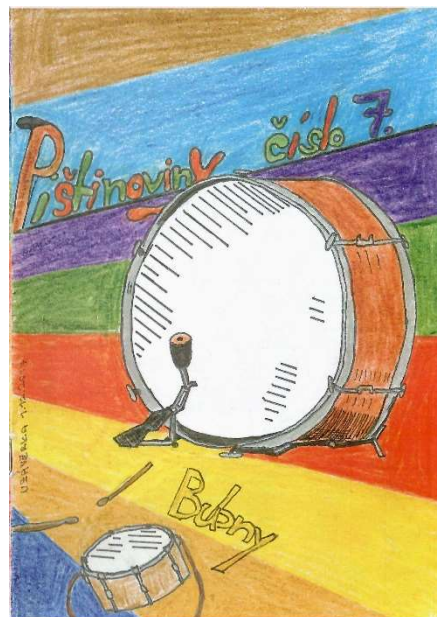
samozřejmost, tehdy pro mě bylo všechno nové a složité.

Nejdřív jsem si musela domluvit, kdo mi bude časopis sponzorovat, aby mohl vycházet zdarma. Nakonec jsme to vyřešili tak, že mi tisk barevné obálky sponzorovala tátova firma Balóny Kubíček a vnitřek jsme tiskli na domácí tiskárně. Co mi ale dalo asi nejvíc zabrat, bylo dodržovat termíny, do kterých měly být *Pišťinoviny* hotové. (Právě kvůli tomu se z *Pišťinovin* stal nepravidelník.) Když jsem s nimi totiž začínala, všechno leželo jen na mně. Druhou největší výzvou pak bylo shánění

příspěvků. Pokud jsem totiž o nějaké ty příspěvky stála, musela jsem za danými lidmi zajít a poprosit je o ně. Nebylo

obvyklé, že by někdo přišel za mnou a ptal se, jestli nemá o něčem napsat. Nejdřív mi to bylo trochu nepříjemné, ale postupem času mi to přestalo vadit. Celé druhé číslo časopisu jsem ještě připravila sama. Se třetím mi už pomáhali kamarádi ze souboru *Pištiband*.

Vydavatelské úspěchy a neúspěchy: Mezi mé vydavatelské úspěchy se rozhodně řadí to, že se mi podařilo vůbec časopis nějak rozchodit a vydat první číslo. Jako neúspěch zase počítám to, že druhé číslo vyšlo úplně poloprázdné. Pak už se s úspěchy i s neúspěchy roztrhl pytel. Třeba jsme jednou udělali nabídku okruhu lidí, že bychom pro ně mohli *Pištinoviny* vydávat i v elektronické formě, ale kladně zareagoval jen jeden. Nebo jsme vypsali anketu o *Pištinovinách* a našli se i odběratelé, kteří do ankety napsali, že časopis nečtou. (Tehdy ještě časopis vycházel jen pro soubor *Pištiband*.) To, potom vždycky zamrzí, ale žádná z těchto překážek zatím nebyla tak velká, aby mě od vydávání časopisu odradila. A to si zase myslím, že je jeden z úspěchů, protože dva roky vydávat časopis není nic jednoduchého. Nebo, že jsou pořád takoví nadšenci, kteří si udělají čas a opravdu Vám nějaký ten příspěvek napíší. Jako úspěch bychom taky mohli započítat rozsáhlý rozhovor, který se nám podařilo udělat s bývalým závodním hráčem vodního póla, a to byl

takový pomyslný průlom, který ukazoval, hele přispěvatelé, nebojte se, lidi Vás nepokoušou, zkuste udělat rozhovor. Dobré ale je, že z každého malého neúspěchu jsem se poučila a mohla tak zapracovat na *Pištinovinách* a zlepšit jejich kvality.

Shánění příspěvků: To byla a stále je nejnáročnější práce, co se časopisu týče. O to, jestli v časopise něco bude, nebo ne, jsem se totiž starala jen já. Nebylo to tak, že by někdo přišel a zeptal se mě, jestli by mi nemohl napsat příspěvek. Musela jsem se ptát já. Když jsem někoho poprosila o příspěvek do časopisu, povětšinou mi odpověděl, že by mi klidně něco přispěl, ale neví co. Na tuto odpověď jsem se snažila být vždy připravená a danému člověku navrhnout, o

čem by mohl psát. Později, když už jsem se v práci s časopisem trochu lépe orientovala, jsem za lidmi chodila s konkrétní prosbou o příspěvek. Snažila jsem se jim navrhnout různá témata, o kterých by se dalo hezky psát. V jednu dobu jsem dokonce vždy týden před uzávěrkou dalšího čísla obešla přispěvatele mailem, že za týden je uzávěrka a napsala jsem jim, co by se mi hodilo za příspěvky. K tomuto mailu jsem pak vždycky přikládala seznam rubrik, do kterých bylo možno přispívat. Myslím, že i to docela pomáhalo tomu, že jsem měla většinu čísel *Pišťinovin* poměrně plných. Několikrát jsem ale (a to i nedávno) zažila krizi, kdy jsem opravdu měla málo příspěvků a nevěděla, co mám do časopisu dát. Nejhorší ale pro mě, jako toho, kdo kompletoval časopis před tiskem, bylo, když mi někdo slíbil příspěvek a pak ho nedodal do smlouvaného termínu. Já jsem s ním totiž počítala a pak jsem měla najednou v časopise bílou stranu a nevěděla jsem, co na ni dát. Když jsem s *Pišťinovinami* začínala, neměla jsem určený počet stran v jednom čísle, a tak se občas stávalo, že jedno číslo bylo úplně přeplněné a další poloprázdné. Tato zkušenost mě naučila šetřit si příspěvky do příštích čísel.

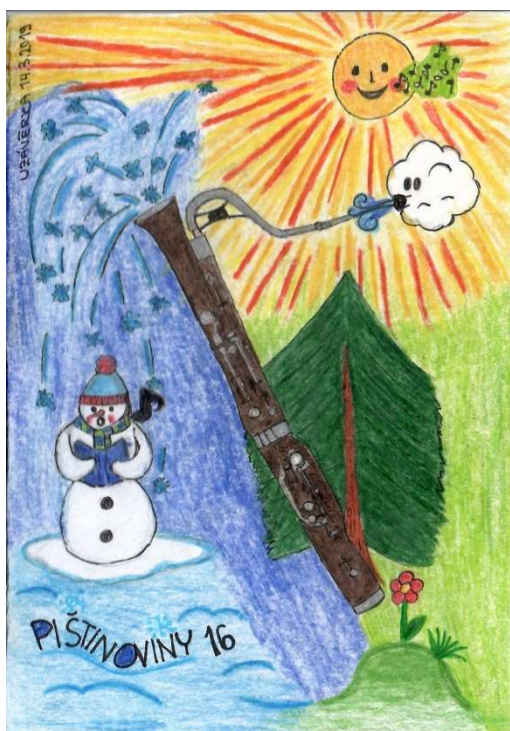
Rubriky: Protože v každém pořádném časopise mají rubriky, tak jsme po čase zavedli rubriky i u nás v *Pišťinovinách*. Jejich názvy jsme vymýšleli, jak nás to zrovna napadlo. Některé z nich jsou pravidelné, jiné se objeví jen dvakrát do roka, za to jsou všechny skvělé a stojí za to si je přečíst. Do některých rubrik přispívá jen jeden člověk, do jiných píšou všichni přispěvatelé, kteří mají chuť a čas.

Tady je jejich výčet:

- **KVĚTINÁŘSTVÍ** – rubrika, ve které píšeme o nejružnějších rostlinách. Dozvíte se, k čemu se různé rostliny používají, jsou – li léčivé, jak vypadají.
- **OKÉNKO ZA LES** – tato pravidelná rubrika je určena pro všechny (ne) zálesáky, kteří rádi něco zkoumají, nebo vyrábí. Jsou v ní popisovány různé druhy šifer, nebo návody, jak si něco malého vyrobit.
- **PŘÍBĚH NA POKRAČOVÁNÍ** – zde je otiskován na pokračování nějaký příběh, jehož autorem je někdo z přispěvatelů *Pišťinovin*.

- **ZE STARÝCH LETOPISŮ** – pravidelná rubrika, která se ohlíží do historie Pištikluby – spolku mladých hudebníků.
- **LUŠTĚNINY** – jsou rubrikou přítomnou téměř v každém vydání Pištinovin. Můžete si zde vylustit nejruznější křížovky, luštěnky či doplňovačky.
- **KUCHAŘKA** – v této občasné rubrice najdete spoustu zajímavých receptů pro obohacení vašeho domácího jídelníčku.
- **KNIHOMOLLOVNA** – místo, kde se každý knihomol bude cítit jako doma. Najdete zde různá doporučení a recenze knih nejruznějších žánrů.
- **HERNÍK** – občasná rubrika s doporučeními na nejruznější vypečené hry, ať již pohybové, či deskové.
- **ZVĚŘINEC** – v této občasné rubrice vám představujeme zajímavá zvířata. Dozvíte se, co jedí, jakým způsobem žijí, ale i jaké mají predátory.
- **VTIPY** – opravdu velmi čtená rubrika, která nesmí chybět v žádném čísle. Tato rubrika je opravdu vtipná:-)
- **DEJ SI DO TĚLA** – je rubrika, která je pravidelně součástí každého čísla Pištinovin. Najdete v ní různé protahovací a posilovací cvičení pro zlepšení kondice.

Grafická úprava časopisu: Už od počátku jsme chtěli, aby *Pištinoviny* měly určitou grafickou úpravu. V začátcích to ale nesmělo být nic složitějšího, a jestli se to tak dá brát, tak naší jedinou

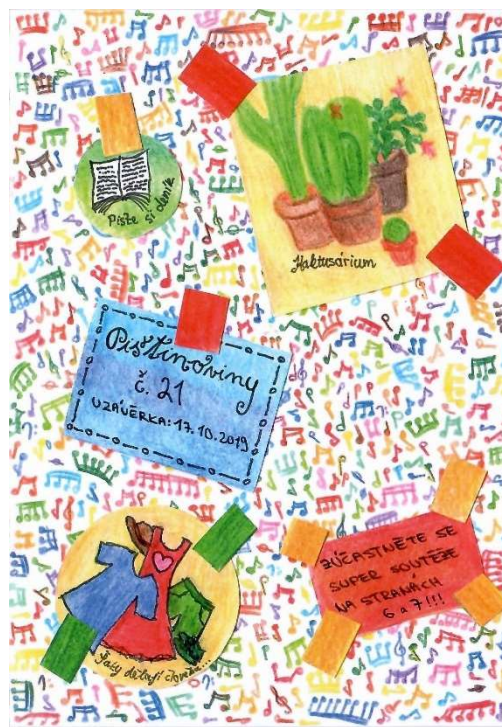
grafickou úpravou byla barevná, námi dětmi kreslená obálka. Když už časopis vycházel nějakou dobu, pokusili jsme se zavést kreslení ozdobných rámečků, pro dodržování okrajů a lepší vzhled stránky. To se, ale nepovedlo udržet, a tak rámečky dělal jen ten, kdo chtěl. Příspěvatelé ale i přes tento návrh psali své příspěvky až do úplných krajů stránek, a tak mnohdy k práci šéfredaktora patřila i úprava časopisu (zmenšování stránek). Když jsme potom nechali tisknout časopis v copy centru nastala podstatná změna, a to, že jsme začali kompletovat obálky v počítači. Spolu s tím také mnozí začali psát své příspěvky na počítači, a ne ručně, jak tomu bylo až do této chvíle. Už od úplného začátku, kdy *Pištinoviny* začaly vycházet, se uchytil zvyk, že na obálce

každého čísla je nakreslen nějaký hudební nástroj. Jinak jsou *Pištinoviny* otevřeným časopisem, takže na každé stránce člověk spatřuje nový svět přispěvatele, který příspěvek tvořil. Některé strany jsou strohé bez ozdob, jiné plné obrázků a nejrůznějších malůvek. Je vidět, že každý příspěvek je jedinečný. Žádná další hromadná grafická úprava v *Pištinovinách* není.

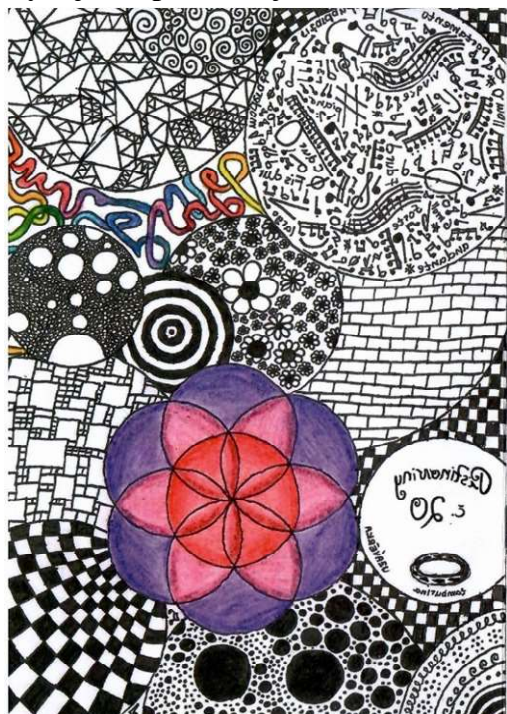
Ekonomické zajištění: *Pištinoviny* měly původně vycházet jako měsíčník jen pro soubor *Pištiband*. Členů v *Pištibandu* přibývalo a nacházeli se i lidé, kteří by rádi časopis odebírali, přestože nebyli členy. Nechtěli jsme jim časopis odmítnout, a tak jsme ho i pro ně dál tiskli nadomácích tiskárnách. Po roce a třičtvrtě, ale přišel bod zlomu, kdy

jsme se na rodinné radě (já, táta, máma, strejda Mojmír) dohodli, že takhle už to dál nepůjde a že budeme muset nechat *Pištinoviny* tisknout v copy centru. To ovšem taky znamenalo, že budeme muset časopis prodávat za peníze. Shodli jsme se, že z „občasného nepravidelníku“ uděláme pravidelný měsíčník se dvaceti A5 stránkami. Po dlouhém uvažování jsme se rozhodli, že obálku necháme tisknout barevnou, protože vypadala mnohem zajímavěji, a mohli jsme tak na ní uveřejňovat i barevné fotky, a hezké obrázky. To ovšem znamenalo podstatnou změnu v rozpočtu ceny za tisk časopisu v copy centru. Když jsme *Pištinoviny* začínali tisknout v copy centru stál nás vnitřek časopisu 13,90 Kč a barevná obálka 16 Kč. Což znamenalo, že za jedno číslo by člověk zaplatil 30 Kč, a protože za rok by podle plánu mělo vyjít deset čísel časopisu, (O prázdninách *Pištinoviny* nevychází.) roční předplatné by bylo 300 Kč. To nám přišlo docela hodně, a tak jsem si opět domluvila sponzoring. Cenu jednoho čísla časopisu jsme ustanovili na 10 Kč. Zbytek ceny z vnitřku časopisu zaštil můj strýc Mojmír a obálku mi opět sponzoroval táta. Všem odběratelům *Pištinovin* jsme rozeslali rozpočet platby *Pištinovin*. Předplatné se mělo odesílat na účet časopisu, který jsme založili. Nejdříve předplatné na účet chodilo pomalu, ale pak si najednou *Pištinoviny* předplatili další lidé a momentálně má náš časopis okolo třiceti odběratelů. Na účtu nám přibýly peníze, na provoz časopisu a mnozí odběratelé

poslali větší částku, než byla částka předplatného, což nám samozřejmě moc pomohlo. *Pištinoviny* nic nevydělávají, veškeré peníze zaplacené jako předplatné jdou na tisk časopisu.

Vývoj časopisu: Od jara roku 2017, kdy vyšlo první číslo *Pištinovin* se hodně věcí změnilo, a

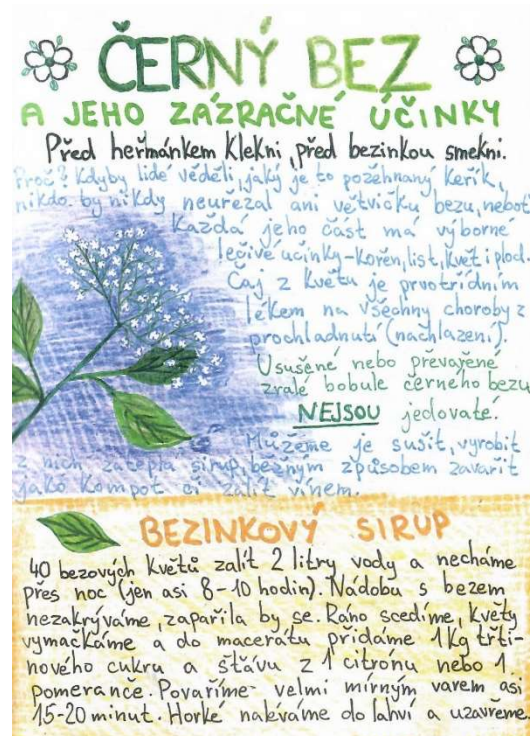

především časopis sám prošel několika velkými změnami. Mezi ručně psaným, poloprázdným prvním číslem s deseti hrubkami na každé stránce a dvacátým číslem s polovinou obsahu psanou na počítači je už od pohledu velký rozdíl. *Pištinoviny* byly jako časopis původně určeny jen pro soubor *Pištiband*, a tak byly zaměřeny primárně na hudbu. Postupem času, se ale zaměření časopisu měnilo. Hudba měla v časopise stále své místo a v každém čísle se vyskytovala alespoň jedna rubrika, která se týkala souboru, ale nedominovala už tolik obsahu celých *Pištinovin*. (Momentálně se hudbou zabývá už jen jedna pravidelná rubrika „Ze starých letopisů“.) Tato změna nastala docela samovolně, a to už někde v osmém nebo

devátém čísle, plně se však projevila až když jsme *Pištinoviny* začali nosit k tisku do copy centra.

Tato změna časopis hodně osamostatnila a udělala jej dostupnější i pro lidi, kteří tolik nežijí hudbou. Toho jsme také využili, protože nám přišla škoda, že má tak nízký stav odběratelů, a nabídli jsme ho v prosinci 2018 k odběru i dětem navštěvujícím spřátelený soubor Joyband. Tak se stalo, že teď *Pištinoviny* odebírá okolo 30 stálých odběratelů sestávajících ze členů souboru *Pištibandu*, 6 dětí ze souboru *Joyband* a několika dalších nadšenců nepatřících ani do jednoho ze dvou souborů. K této změně by ale nejspíš nikdy nedošlo, kdyby ji nepředcházela ještě jedna podstatnější, a to, že jsme od roku 2019 začali *Pištinoviny* tisknout v copy centru.

Předtím jsme je totiž tiskli na domácích tiskárnách, kde jsme si mohli dovolit tisknout jen omezený počet výtisků. Soubor *Pištiband* se, ale stále rozrůstal, a protože většina členů chtěla časopis odebírat, museli jsme je dát k tisku do copy centra. To ale také znamenalo, že časopis bude prodáván za peníze. Ze začátku jsem z toho měla strach,

bála jsem se, že časopis nikdo nebude chtít odebírat, ale ukázalo se, že to odběratelům stojí za to a všichni si časopis předplatili. Když už byl časopis za peníze, rozhodli jsme se, že možnost odběru uděláme dostupnou všem. Spolu s rodiči jsme založili účet *Pišťinovin*, na který chodily všechny finanční příspěvky na chod časopisu, sponzoring a předplatné. Strejda mě seznámil s paní vedoucí z copy centra na Minské, a s tím, jak to tam chodí. Od té doby jsem tam chodila dvakrát měsíčně. Jednou jsem přinesla originál, podle kterého se tisklo, podruhé jsem zaplatila a vyzvedla si hotové výtisky. Aby to měli v copy centru jednodušší, kompletovali jsme obálky časopisu v počítači. Protože obálka byla barevná, začali jsme do ní od nového roku

vkładat i fotky. (Od 15. čísla) To *Pišťinoviny* hodně posunulo dopředu. Díky tomu, že nám v copy centru zmenšovali stránky tak, aby měly všechny stejně velké okraje a obálky tiskli kvalitněji (barvy byly sytější), na tvrdší papír, začaly *Pišťinoviny* vypadat profesionálněji, no, zkrátka, jako časopis. Další grafickou změnou bylo to, když se ve 14. čísle poprvé objevil text psaný na počítači. (Všechna předchozí čísla byla psána ručně.) Tím, že jeden člověk napsal ten článek na počítači protrhl pomyslnou hráz, a od té doby bývají čísla psaná tak z půli na počítači a z půli ručně. Myslím, že je to tak dobře, protože pro každého z přispěvatelů je dostupnější jiná forma.

Co mi vydávání časopisu dalo? Díky vydávání

časopisu jsem se naučila spoustu věcí. *Pišťinoviny* byly a jsou pro mě něčím důležitým, něčím, co pro mě má smysl, na čem mi záleží. S každým vydaným číslem jsem se naučila něco nového, a díky tomu jsem se mohla dál snažit o jejich vylepšení a rozvoj. Začala jsem si více dávat pozor na své gramatické chyby, a protože k práci šéfredaktora patří především kompletace čísla, naučila jsem se skládat časopis dohromady i s určitou systematičností. Vydávání časopisu mi taky pomohlo při komunikaci s cizími

lidmi přes e-mail. (To jsem zažila, když jsem s autorem jedné knížky domlouvala, abychom mohli do *Pišťinovin* otisknout několik stran z jeho díla.) Nakonec mi *Pišťinoviny* taky pomohly při výběru tématu ročníkové práce.

Co dál? Pištinoviny bych moc ráda vydávala dál i příštím rokem. Dělá mi radost je vylepšovat a myslím si, že několik menších změn by jim prospělo. Přišlo by mi super, kdyby v Pištinovinách bylo víc rozhovorů. Taky by bylo fajn, v nich mít víc článků o různých zajímavostech a oživit je nějakými básničkami. Možná by nebylo špatné nechat obálku tisknout černobíle a spíš se zaměřit na to, aby byl obsah časopisu zajímavý a zábavný. Pištinoviny by také mohly vypadat lépe s jednotnou grafikou. To vše, se ale uvidí až podle počtu možných odběratelů a přispěvatelů.

Ukázky z časopisu:

Příběh na pokračování Džungle medvědů, kapitola šestá

Co teď?

Probudilo mě tukaní na dveře. Vstoupila sestřička a nesla mi polévku. Nedalo mi to a zeptal jsem se, jak dlouho jsem spal. „Zas tak dlouho ne,“ odpověděla. „Jen dva dny, což je pro elfa, kterého otrávil medvěd hodně dobré. Ale, ještě pár dní si tu poležíš, než tě budeme moct propustit. Tato zpráva mi nalila novou krev do žil. Nejen, že jsem neumřel, ale dokonce už za pár dní budu moct pryč z nemocnice. Pár dní uteklo jako voda a jednoho mrazivého rána jsem stanul před nemocnicí zdrav a plný sil. Ihned jsem vyrazil na náměstí, podívat se po inzerátech, jestli někdo nenabízí trvalou práci. Moc na výběr tam nebylo. Dlouho jsem se rozhodoval, co bych přijmul, ale nic se mi úplně nelíbilo. Najednou se ke mně přišoural stařec.

Na první pohled nebyl zvláštní. Ale bylo z něj cítit něco kouzelného, a to mě děsilo. Ihned mi položil jednoduchou otázku. „Hledáš práci?“ „Ano,“ opověděl jsem. „Pojď se mnou. Něco bych pro tebe měl.“ Než jsem se stačil zeptat na cokoliv dalšího, už odcházel svižným krokem. Procházeli jsme úzkými uličkami. Začínal jsem se bát, že stařec neví, kam jdeme. Chystal jsem se vyslovit své obavy, ale stařec už chrastil klíči u polorozpadlého domu. Vešli jsme. Zevnitř vypadal dům ještě hůř než zvenku. To, ale starce nevyvedlo z míry. Prošel domem dozadu a začal odemykat další dveře, tentokrát dobře udržované. Dveře se otevřely a za nimi se objevila kamenická dílna. „Vy jste kameník?“ zeptal jsem se. „Ne, tak docela.“ odpověděl. „Jsem výrobce portálů. Jeden z posledních živých elfů, kteří znají tajemství výroby. A ty jsi to proto, aby ses stal mým učněm. „A proč jste si vybral zrovna mě?“ zeptal jsem se. „Proč? To je dobrá otázka.“ odpověděl. „Je z tebe cítit silná magie. Což zvyšuje šance, že se ti podaří najít magický kámen a vytvořit z něj portál.“ Odmlčel se a chvíli trvalo, než znovu promluvil. „Teď je tvá poslední šance odejít. Chceš se stát

mým učněm? Pokud ano, tak tě zasvětim do našeho tajemství a už se nebudeš moct vrátit. A pokud ne, víš, kde jsou dveře." Zase ticho. Pochopil jsem, že se čeká na moje rozhodnutí. „Ano," řekl jsem. „Chci se stát tvým učněm. " „Výborně," odpověděl. Tvůj pokoj je v prvním patře první dveře vlevo. Až se vybalíš, řeknu ti víc." S těmito slovy mi pokynul a já jsem vyšel po schodech nahoru a vybalil se.

Mojmír Vlach

SNĚŽENKA PODSNĚŽNÍK

Sněženky jsou byliny podzemní,
Každého žrouta ihned uzemní!
Nejezte ji! Jinak váš každodenní chod,
ovlivní silná potřeba na záchod.
Jestliže toto moudro zapomenete,
alespoň tohle si snad připomenete!
Jed sněženky v malém množství,
zažene alzheimeru různé velikosti!
(A to myslím, že se hodí dosti!)
Sněženka je kytka jednodomá,
k tomu oboupohlavní květy má.
Myslím, že je pěkně hustá,
tak jako ledová krusta,
kterou se v klidu probije,
protože posel jara je!
14-17 jejích druhů člověk zná,
své místo v Evropě Asii i severní Africe sněženka má.
Má tři lístky okvětní,
a to je myslím vše, co byste o ní měli vědět.
(Protože já už o ničem dalším, nemám ani ponětí!)

Alena Rašová

Velký Čmoudík

Pokud to někdo nevíte, tak velký Čmoudík je naše velké, modré, čmoudící auto. No, vlastně není naše, patří Gymnáziu Pavla Křížkovského a podle toho taky vypadá. Je to takový bezdomovec, který nemá žádnou střechu nad kapotou. Bydlí na školním dvoře, kde má jen své malé parkovací místočko.

Také není nejmladší, i když pořád je celkem ve formě. Každý den nám dováží obědy a navíc jezdí i na výlety se studenty, ale hlavně s námi, s Pištibandem. Nedávno nás dovezl na pištivíkend na Chříbech, kde to bylo super. Bydleli jsme na luxusní faře, byli jsme na túře a na hradě, večer jsme pak zahráli hostům v restauraci a dostali jsme za to spoustu pizz.

Ale to není tak důležité, důležité je totiž hlavně to, že jsme tam samozřejmě přijeli Čmoudíkem a takovou cestu rozhodně v jiném autě než ve Čmoudíkovi nezažijete. Ihned poté, co jsme vyjeli od školy, přestal jet blinkr, ten ale naštěstí po chvíli zase začal fungovat. Potom jsme zjistili, že Čmoudík má taková kouzelná místa, která v ostatních autech představují úložné prostory. Když si do tohoto místa pan učitel Poláček chtěl uložit mobil, propadl se do černé díry a my jsme si už mysleli, že skončil někde na silnici. Naše obavy byly naštěstí zbytečné, neboť mobil jen zapadl hodně hluboko do útrob auta a nám se ho ještě během cesty podařilo vytáhnout.

Na závěr nutno dodat, že na tomto pištivíkendu si Velký Čmoudík právem vysloužil svoji přezdívku, protože většinu cesty dost „čmoudil“. Popravdě jsme se i trochu báli, že na místo ani nedojedeme. Ale zvládl to a dokonce nejen cestu tam, bezpečně nás dovezl také zpátky domů.

Závěr

Má absolventská práce mi toho hodně dala. Téma, které jsem si vybrala mě totiž opravdu zajímalo, a tak jsem se o něm ráda dozvíдалa další věci. Mám ale pocit, že mi teoretická část trochu přerostla přes hlavu. Nakonec jsem toho musela napsat daleko víc, než jsem původně zamýšlela, protože by v práci něco podstatného chybělo a nedávalo by to bez toho smysl. Jinak si myslím, že se mi psaní teoretické části práce docela dařilo. Občas se ale stalo, že jsem o některých časopisech nemohla nikde nic najít, a to bylo nepříjemné. Naštěstí mě vždy zachránily scany časopisů, které jsou volně dostupné na internetu, a tak se mi podařilo práci zdárně dopsat. V praktické části jsem vydávala časopis Pištinoviny, ale nebylo to pro mě nic nového. Proto jsem se nemusela tolik zaměřovat na to, aby vůbec časopis vycházel, a snažila jsem se zlepšit jejich kvalitu, což se celkem znatelně povedlo. Celá práce se samozřejmě neobešla bez potíží, ale nebylo jich mnoho. Se svou absolventskou prací jsem spokojená, napsala jsem, co se dalo, protože kdybych chtěla vypsát úplně všechno, trvalo by to roky. Odneseš si jak novou inspiraci, tak i ponaučení pro příště, abych lépe hospodařila s časem.

Zdroje:

<http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/terezinsky-casopis-vedem-na-internetu/>

Kamarád:

<http://www.vedem-terezin.cz/kamarad/basne-povidky.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/kamarad/index.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/index.html>

Vedem:

<http://www.vedem-terezin.cz/index.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/toulky-terezinem.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/basne-povidky.html>

Rim Rim Rim:

<http://www.vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/index.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/ghetto-ocima-casopisu.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/basne-povidky.html>

Domov:

<http://www.vedem-terezin.cz/domov/index.html>

<http://www.vedem-terezin.cz/domov/vzpominky.html>

Bonaco:

http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Collection/Show/collection_id/582

Hlas z pudy:

http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/Detail/Collection/Show/collection_id/578

<https://www.pamatnik-terezin.cz/mala-pevnost>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Koncentra%C4%8Dn%C3%AD_t%C3%A1bor_Terez%C3%ADn

<https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/2892/TEREZINSKE-DETSKE-CASOPISY.html/>

<https://newsletter.pamatnik-terezin.cz/detske-casopisy-z-terezinskeho-ghetta/>